

Çip, Çöp Ve Mia • Müge İplikçi

Resimleyen: Elahe Behin • Çocuk Kitaplar • Roman • 120 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
DOĞA ve EVREN • DUYGULAR • İLETİŞİM • SORUMLULUKLAR • HAYAL GÜCÜ
ekoloji • çevre kirliliği • kedi • atıklar • dayanışma • cesaret • bilim • iz sürmek • yolculuk •
baba-oğul • araştırmak • karga • plan yapmak • sürdürülebilirlik • Adana

Çağdaş edebiyatımızın ödüllü yazarlarından **Müge İplikçi**, bu kez okurlarıyla uluslararası sorun haline gelen plastik atıkların izini sürüyor. Ev konforuna düşkün ama sahibine daha düşkün bir kedinin de dahil olduğu macera, çevremizi tehdit eden ihmaller zinciriyle yüzleşmeyi, haksızlıklar karşısında sessiz kalmamayı vurguluyor. Sorumluluk almanın önemine mizahi bir bakışla ve zengin bir hayal gücüyle dikkat çekiyor.

Mia sıradan bir kedi değildir; fazla meraklıdır. Sahibi Cem ve arkadaşları İskender ile Oya, gizlice Türkiye'ye yollanan plastik atıkların Adana'ya ulaştığını anlayıp harekete geçmişlerdir. Mia da sokak kedisi Garipbey'le birlikte peşlerinden yollara düşer. İskender'in ta Londra'da üç pet şişeye yerleştirdiği çipler Adana'da sinyal vermiş, ama takip tehlikeli bir hal almıştır. Çöplerin bu yasadışı naklinden para kazananlar, Cem ve Oya'nın akademik kariyerini bile etkileyecek güçtedir. Mia, sahibinin hayatını kurtarabilecek midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Hikâye başlarken Cem, ailesi ve çevresi hakkında neler öğreniyoruz? Babasıyla ilişkisinde dikkat çekenler neler?
- 2- Cem ve ekibinin yaptığı çalışmalar, dekanın ileri sürdüğü gibi üniversitenin imajını neden zedelesin? Bilim insanı olmak, alanında çalışma yapmayı gerektirmez mi?
- 3- Mia'ya cesaret aşıl原因an Garipbey karakteriyle yazar okura ne gibi bir mesaj veriyor? Ev kedisi-sokak kedisi arkadaşlığı romanda neyi simgeliyor?
- 4- Cem hangi yönlerden kendisini Mia ile özdeşleştiriyor? Cusco gibi şaibeli bir şirketin en önemli avukatı olan bir babaya sahip olmak Cem'i çevre ve ekoloji duyarlılığı konusunda motive etmiş olabilir mi? Baba-oğul ilişkisi açısından bakıldığında seçtiği alan babasına tepki olarak değerlendirilebilir mi?
- 5- Romanda arkadaşlık ve dayanışma temaları hangi karakterler ve olaylar üzerinden işleniyor?
- 6- Cem ve Oya üniversitedeki işlerini neden kaybediyorlar? Üniversite yönetiminin çevre, ekoloji, doğa gibi temel konulara bakışı hakkında okur neler düşünüyor?
- 7- Çevrecilik açısından bakıldığında gümrük süreçlerinin işleyişine dair ne gibi ayrıntılar ortaya çıkıyor? Atık plastiklerin ülkeye girişi yasak olduğu halde süreç nasıl işliyor?
- 8- Aktivist bir gazetecinin normal bir gazeteciden farkı nedir? Başka hangi mesleklerde aktivist olunur? Örneğin aktivist mühendis, aktivist politikacı, aktivist doktor olabilir mi?
- 9- Cem, Oya ve İskender karakterlerinin tutum ve davranışları dünya meseleleriyle ilgili okura ne gibi mesajlar veriyor?
- 10- İskender'in Londra'da üç pet şişeye yerleştirdiği çiplerin Adana'da sinyal vermesi bilimsel araştırmaların önemi, boyutları ve değeri hakkında neler düşündürüyor?
- 11- Yazar iki kediyi, hatta kargaları kullanarak cesaret konusunda nasıl bir farkındalık yaratmaya çalışıyor? Cesaret nedir; korkusuz olmak mı?
- 12- Sizce romanda değinilen atık ticareti konusu bir kurgu mu? Detayları <https://bianet.org/haber/londra-nin-copu-adana-ya-259841> bağlantısında aktarılan konuyu irdeleyerek yanıtlayın.
- 13- Ekoloji nedir? Çevre, çevrecilik ya da çevre bilimiyle eşanlamlı mıdır? Neleri kapsar?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Atölye:** İlk aşamada, sürdürülebilirliğin ne olduğunu, hangi alanları kapsadığını, ülkede ve dünyada ne kadar uygulandığını konuşmak üzere bir sınıf toplantısı düzenleyin. Sürdürülebilirliğin, gezegenin geleceğini nasıl belirleyeceğini örneklerle tartışın. İkinci aşamada, sürdürülebilirliğin yönetimlere ve bireylere yüklediği sorumluluklar, alınması gereken önlemler gruplar halinde çalışılsın. Varılan sonuçlar bir bildiri olarak okulun dijital platformlarında duyurulsun. Bireysel olanlar uygulanmaya başlansın.
- **Gezi:** Öğrenciler 5 gruba ayrılınsın. Her grup tarihi, coğrafyası, ekonomisi, mutfağı, etnolojik özellikleri gibi Adana kentini 5 ayrı yönden inceleyen bir sunum hazırlasın. Görsellerle desteklenen sunumlar eşliğinde bu kente sanal bir gezi yapın.
- **Albüm:** Sınıfça Seyhan Nehri'ni ve çevresiyle ilişkisini, tarihsel, ekonomik, ekolojik ve sosyolojik değerini araştırın. Yazı, fotoğraf, haber gibi unsurlarla işleyerek yaratıcı bir tanıtım albümü oluşturun. "Adana'nın Seyhan'ı, Seyhan'ın Adana'sı" benzeri bir başlıkla dijital ortamda yayınlaştırın.
- **Afiş:** Öğrenciler 2 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup atıklar, çevre, doğa, plastik gibi ilgili bir konuda farkındalık yaratmak üzere sloganlar oluştursun. Her grup kendi sloganını büyük 2 kartona yazarak ikiliden birinin önden ve sırttan görünecek biçimde omuzlarından assın. Bu öğrenciler dikkat çekmek üzere konularıyla ilgili sembolik aksesuarlar, kostümler kullanabilirler. "Yürüyen afiş" biçiminde okulda dolaşan öğrencilerin fotoğrafları sosyal medyada paylaşılınsın.
- **Gösteri:** Çevre kirliliği ve atıklar konusunu irdeleyen, komedi biçiminde kurgulanmış bir oyun hazırlayın. Gerçekleri komik unsurlarla işleyen oyunda, öğrenciler yetenek ve eğilimlerine göre yazar, yönetmen, yönetmen yardımcısı, oyuncu, dekor-kostümcü, teknik sorumlu, organizatör gibi gerekli görevleri üstlenir. Diğer öğrencilere ve velilere açık bir gösteri biçiminde sergilenen oyundan sonra ekip izleyicilerle hangi motivasyonlarla oyunu yarattıklarını, esinlendikleri haberleri, araştırmalarını paylaşsın. Konuyla ilgili farkındalık yaratılınsın.
- **Maket:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup yün, tüy, kumaş, pamuk, düğme, iplik, karton, oyun hamuru vb. malzemeler kullanarak Mia'nın ya da Garipbey'in maket oyuncağını yapısın. Oyuncaklar, "Çip, Çöp Ve Mia" köşesinde sergilenir.
- **Röportaj:** Herkes çevresinden en az 3 kişiyle kediler konusunda kısa bir röportaj yapısın. Evlerinde ya da işyerlerinde kedi var mı; neden? Onlara göre kedilerin en önemli özelliği ne? Kediyle yaşamda nelere dikkat etmeli, önem vermeli? Soruların yanıtlarını toparlayın ve bir rapor haline getirip sınıfta paylaşın.
- **Sosyal sorumluluk projesi:** Önce sınıfça atığın ne demek olduğunu, nelerin bu kavramı oluşturduğunu, evsel, tıbbi, elektronik, organik atıklar gibi nasıl gruplanabileceğini tartışın. Sonrasında her atık çeşidini çalışmak üzere öğrenciler gruplara ayrılınsın. Tıbbi atık grubu, evsel atık grubu gibi isimler altında, kendi atık türlerinin nasıl oluştuğunu, nasıl toplandığını, nasıl yok edilmesi gerektiğini, bu grup atıkla ilgili bireylere düşen sorumlulukları çalışsın. Grupların sunumlarından sonra her atık tipiyle ilgili hemen yapılabilecekler listelensin, veliler ve okul yönetimiyle paylaşarak bir eylem planı oluşturulsun.